

Protocol taalbeleid.

Taalbeleid

“De kleine Oase” is in tweetalig kinderdagverblijf. Kinderen in Friesland hebben over het algemeen te maken met twee talen, het Fries en het Nederlands. Een meertalige situatie is leuk en leerzaam voor kinderen. Uit onderzoek over de hele wereld blijkt dat een tweetalig kind er gemakkelijker meer talen bij leert, en dat het een voorsprong geeft in het abstract denken. Voor een goede meertalige ontwikkeling is het belangrijk dat kinderen veel taal krijgen aangeboden, en dat er in de voorschoolse periode veel aandacht is voor de minderheidstaal (in ons geval het Fries).

Kinderdagverblijf “ De kleine Oase” geeft dit beleid als volgt gestalte. Op de groep werkt een Friestalige pedagogisch medewerkster. Ze biedt het Fries consequent aan. De stagiaires gebruiken hun eigen thuistaal (Fries of Nederlands). Het Nederlands heeft ook een aandeel in afgebakende taalactiviteiten zoals voorlezen en zingen, en door het doen van rolspelletjes.

Deze werkwijze wordt al decennia lang in andere tweetalige gebieden over de hele wereld met succes toegepast. De twee belangrijkste redenen voor dat succes zijn:

1. In een tweetalige omgeving is het belangrijk dat er consequent wordt omgegaan met de talen, zodat kinderen de talen goed leren scheiden. We hanteren daarom het “één persoon één taal” beleid, dit houdt in dat er per volwassene één taal wordt aangeboden aan de kinderen. Jonge kinderen kunnen nl. nog niet een scheiding maken in tijd (“Het is vandaag dinsdag, dus spreken we Fries”), maar wél een scheiding in personen (“Juf spreekt Fries, maar de mevrouw in de winkel Nederlands”).
2. In een tweetalige omgeving is er altijd sprake van een meerderheids- en een minderheidstaal. Terwijl het leren van de meerderheidstaal (zoals het Nederlands) maatschappelijk gezien heel belangrijk is, hebben kinderen juist vaak extra aanbod in de minderheidstaal nodig. Voor Friestalige kinderen is dat nodig om de taalbasis in de moedertaal te versterken, hierdoor wordt het Nederlands uiteindelijk ook beter aangeleerd. Nederlandstalige kinderen krijgen door de plek van het Nederlands in bijv. de media en het onderwijs een relatief breed aanbod in hun moedertaal, maar daarentegen weinig aanbod in de tweede taal (het Fries). De meeste Friezen schakelen over op het Nederlands als ze tegen Nederlandstalige kinderen praten en er is amper Friese televisie. Het kinderdagverblijf is een prima plek om deze kinderen spelenderwijs met tweetaligheid in aanraking te brengen.

“De Kleine Oase” is in twatalich bernedeiferliuw. Bern yn Fryslân hawwe oer it algemien te krijen mei twa talen, it Frysk en it Nederlânsk. In meartalige sitewaasje is leuk en learsum foar bern. Ut ûndersyk fan út de hiele wrâld docht bliken dat in twatalich bern der makliker mear talen by leart, en dat it in foarsprong hat yn abstrakt tinken. Foar in goeie meartalige ûntwikkeling is it wichtich dat bern in soad taal oanbean krije, en dat der yn de foarskoalske perioade in soad omtinken is foar de minderheidsstaal (yn ús gefal it Frysk). Us stazjêres prate harren memmetaal (Frysk of it Nederlânsk). Fanwege de dominante posysje fan it Nederlânsk, is it goed om op it bernedeiferbliuw it Frysk oan te bieden. It Nederlânsk kriget in plak by it foarlêzen en sjongen en yn poppen- en rollespul.

Dy wurkwize wurdt al desennia lang yn oare twatalige gebieten oer de hiele wrâld mei sukses útfierd. De twa wichtichste redenen foar dat sukses binne:

- 1 Yn in twatalige omjouwing is it wichtich dat er konsekwint omgien wurdt mei de talen, sadat bern leare om de talen goed te skieden. We hantearje dêrom it “ien persoan ien taal”-belied. Dat hâldt yn dat der troch eltse folwoeksene mar ien taal oanbean wurdt oan de bern. Jonge bern kinne noch net in skieding meitsje yn tiid (“It is hjoed tiisdei, dus prate we Frysk”), mar wol in skieding yn persoanen (“Juf praat Frysk, mar de mefrou yn de winkel Nederlânsk”).
2. Yn in twatalige omjouwing is der altyd in mearderheids- en minderheidstaal oanwêzich. Wylst it learen fan de mearderheidstaal (sa as it Nederlânsk) maatskiplik sjoen hiel wichtich is, hawwe bern just faak ekstra aanbod yn de minderheidstaal nedich, om in stevige taalbasis oan te lizzen, sadat úteinlik de mearderheidstaal ek better oanleard wurdt. Nederlânsktalige bern krije troch it plak fan it Nederlânsk yn bygelyks de media en it ûnderwiis in relatyf breed aanbod yn harren memmetaal, mar net folle aanbod yn de twadde taal (it Frysk). De measte Friezen skeakelje oer op it Nederlânsk as se tsjin Nederlânsktalige bern prate, en der is amper Fryske tv. It bernedeiferbliuw is in prima plak om dy bern boartsjendewei mei twataligens yn oanrekking te bringen.